

CENTRAL ELEVHÄLSOPLAN

Till stöd för ledning och personal i Tyresös kommunala grundskolor

Beslutsdatum	2023-11-01	Dokumenttyp	
Beslutad av	Barn- och utbildningsförvaltningen Tyresö	Dokumentägare	Barn- och utbildningsförvaltningen Tyresö
Diarienummer		Giltighetstid	Tills vidare

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	4
1.1	Begrepp inom elevhälsa.....	4
1.2	Elevhälsoarbete.....	4
1.3	Hälsofrämjande arbete.....	5
1.4	Förebyggande arbete.....	5
1.5	Åtgärdande insatser.....	5
1.6	Förhållningssätt och bemötande.....	5
2	Övergripande syfte och mål för planen	6
2.1	Syfte.....	6
2.2	Mål.....	6
2.3	Elevhälsoarbetet - organisation och ledning.....	6
2.4	Elevhälsans arbete.....	7
2.5	Elevhälsoarbetets inriktning.....	7
3	Organisation och samverkan	8
3.1	Elevhälsoteamen.....	8
3.2	Elevhälsoteamets roller och ansvar.....	9
3.2.1	Elevhälsans psykosociala insatser (skolkurator).....	9
3.2.2	Elevhälsans medicinska insatser (skolsköterska och skolläkare).....	9
3.2.3	Elevhälsans specialpedagogiska insats (specialpedagog och speciallärare).....	10
3.2.4	Elevhälsans psykologiska insatser (skolpsykolog).....	11
3.3	Övriga kompetensers roll i elevhälsoarbetet.....	11
3.3.1	Mentor och undervisande personal.....	11
3.3.2	Elevassistent.....	12
3.3.3	Studie- och yrkesvägledare.....	12
4	Central elevhälsa	13
4.1	Centrala elevhälsans pedagogiska insats.....	13
4.2	Återvändarskolan.....	13
4.3	Centrala elevhälsans medicinska insats.....	13
4.4	Resurs- och utvecklingscentrum RUC.....	14

5	Värdegrundsarbete och likabehandling	14
6	Närvaro	15
6.1	Arbete med extra anpassningar och särskilt stöd.....	15
6.2	Kunskapsuppföljning.....	16
6.3	Centrala riktlinjer för övergångar inom och mellan stadier och skolor 16	
6.4	Sekretess och samtycke.....	17
6.5	Anmälningsskyldighet enligt socialtjänstlagen.....	18
7	Systematiskt kvalitetsarbete	19
8	Slutord	19
8.1	Lokal elevhälsoplan 2023-2024.....	20

1 Inledning

Den centrala elevhälsoplanen beskriver de kommunala skolornas samlade elevhälsoarbete. Den ska ge en vägledning i elevhälsoarbetet på både central och lokal nivå i verksamheten. Planen är upprättad på beslut av skolchef och ska fungera som en riktlinje i arbetet med framtagandet av en lokal elevhälsoplan. För att elevhälsoplanen ska fungera som ett verktyg i det praktiska elevhälsoarbetet, ska den finnas med i allt arbete såväl inom den centrala som i den lokala elevhälsan. Med stöd av skrivningar i elevhälsoplanen ska samtliga skolor ta fram en lokal arbetsplan för sitt elevhälsoarbete. Den, och den centrala elevhälsoplanen, ska revideras årligen utifrån erfarenheter under året. Det ingår i det systematiska kvalitetsarbetet.

Den centrala elevhälsoplanen grundar sig på följande styrdokument, lagar och vägledningar:

- Skollagen (2010:800)
- Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)
- Patientsäkerhetslagen (2010:659)
- Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30)
- Socialtjänstlagen (2001:453)
- Vägledning för elevhälsan (2016-11-04)
- Läroplan för grundskola/fritidshem/Förskoleklass
- Läroplan för den anpassade grundskolan
- Barnkonventionen

1.1 Begrepp inom elevhälsa

Elevhälsa är benämningen på de kompetenser som det utifrån skollagen ska finnas tillgång till inom grundskolan och den anpassade grundskolan. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykosociala, psykologiska, och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan utgör elevhälsoteamet och finns lokalt på varje skola.

1.2 Elevhälsoarbete

Elevhälsoarbete är benämningen på det hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande arbetet som sker i skolan på organisatorisk nivå, gruppnivå samt kring enskilda elever. Ansvarig för att leda och utveckla elevhälsoarbetet är rektor på skolan. Alla som verkar inom skolans ram är skyldiga att arbeta hälsofrämjande.

1.3 Hälsöfrämjande arbete

Främjande arbete bygger på faktorer som bidrar till och bevarar hälsa och utgår från kunskap om vad som gör att barn utvecklas, mår bra och fortsätter att vara friska. Arbetet inriktar sig på att skapa stödjande miljöer och organisatoriska förutsättningar för elevers möjligheter till lärande och utveckling. Ytterst handlar det om att verka för en trygg miljö för elever att vistas i, ett gott organisationsklimat och möjliggöra goda skolprestationer. Personalen ska verka för att göra skolan till en öppen, dynamisk och lärande organisation. Arbetet ska även stärka elevernas möjlighet till delaktighet och tilltron till den egen förmåga. Det hälsofrämjande arbetet kan vara inriktat på organisations-, grupp- eller individnivå.

1.4 Förebyggande arbete

Förebyggande insatser handlar om att minska risken för ohälsa genom att avstyra riskfaktorer eller minska deras inflytande och samtidigt stärka friskfaktorerna. Detta genom att tidigt och systematiskt identifiera områden som kan leda till ohälsa. Planeringen av förebyggande insatser utgår från kunskap om vad som orsakar ohälsa och miljöfaktorer som kan leda till ohälsa eller skolsvårigheter. Riskfaktorer kan exempelvis vara låga förväntningar från vuxna, bristande struktur i skolans organisation, dåliga kamratrelationer, stress och konflikter i familjen. Effektivt förebyggande arbete bygger på kunskap om hur man arbetar med skyddsfaktorer, istället för att lägga fokus på det som inte fungerar.

1.5 Åtgärdande insatser

Reaktiva insatser är åtgärder som vidtas när ett problem har uppstått i organisationen, i olika grupper eller kring enskild elev. Dessa problem kan upplevas akuta. Det är viktigt att även i dessa fall hålla sig till en systematiserad utredningsmodell som innebär problemformulering, problemanalys och kartläggning innan åtgärder föreslås.

1.6 Förhållningssätt och bemötande

Allt elevhälsoarbete genomsyras av kunskap om relationens betydelse för lärande, utveckling och hälsa. Ett av de viktigaste verktyg vi har i arbetet med elevers lärande och utveckling är relationsskapande förhållningssätt och bemötande. Det innebär att öka elevens delaktighet och tilltro till den egna förmågan. Förhållningssättet genomsyras av dialog, delaktighet och jämlikhet i mötet med eleven. Deras behov av stöd, ledning och stimulans uppstår i möte med lärmiljön och undervisningens utformning.

2 Övergripande syfte och mål för planen

2.1 Syfte

- Att säkerställa eleverna en likvärdig elevhälsa av god kvalitet samt att uppnå en ökad samsyn och samordning av elevhälsoarbetet hos huvudmannen, Tyresö kommun.
- Att utifrån ett salutogent perspektiv främja varje enskild elevs lärande och utveckling och bidra till att säkerställa alla elevers rätt till en likvärdig utbildning, kvalitetssäkra elevhälsan samt vara ett stöd för rektor och personal i elevhälsoarbetet.

2.2 Mål

Skolan ska vara en trygg miljö som ger förutsättningar för alla elevers lärande, utveckling och hälsa. Målet är att elevhälsan arbetar först och främst med främjande och förebyggandeinsatser. Elevhälsoarbetet ska stödja elevens utveckling mot utbildningens mål. Målet är att skapa en så positiv lärande situation som möjligt för alla elever. Denna centrala elevhälsoplan ska bidra till att utveckla elevhälsoarbetet i Tyresö kommun.

2.3 Elevhälsoarbetet - organisation och ledning

Utbildningsnämnden och Barn- och utbildningsförvaltningen är huvudman för grundskola och den anpassade grundskolan samt dess elevhälsa.

Huvudmannen ansvarar bland annat för att:

- genomföra utbildningen i enlighet med bestämmelser i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen samt bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar
- ha ett systematiskt kvalitetsarbete på skolenhets- och huvudmannanivå
- genomföra verksamheten på ett sådant sätt att de nationella målen uppnås, till exempel beslut om elevhälsans organisation, placering och anställningsvillkor för de anställda inom elevhälsan
- verksamheten har en adekvat kompetensförsörjning och erbjuder personalen kompetensutveckling

- det finns lokaler och utrustning som behövs för att kunna uppfylla syftet med utbildningen

2.4 Elevhälsans arbete

Elevhälsoarbete innebär att identifiera vilka faktorer som bidrar till lärande och utveckling samt att utgå och organisera arbetet utifrån dessa hälsofrämjande faktorer. Skolan behöver även regelbundet kartlägga samt analysera mönster och samband i det åtgärdande elevhälsoarbetet i syfte att identifiera behov av förebyggande insatser. Det dagliga arbetet ska fokusera på friskfaktorer och en tilltro till att alla elever kan lära sig, utvecklas och nå utbildningens mål.

Elevernas hälsa har stor betydelse för deras skolprestationer, välbefinnande och möjlighet att fungera i skolans sociala miljö. Pedagogisk personal och elevhälsans personal har alla ansvar för att vara delaktiga i elevhälsoarbetet. Grunden för allt elevhälsoarbete börjar i klassrummet och i samarbetet mellan elever, pedagoger, elevhälsoteam och vårdnadshavare. Lärarna är den viktigaste elevhälsoresursen. Lärarnas uppdrag är att skapa goda lärande situationer.

Elevhälsoteamets uppgift är att skapa goda samarbetsrelationer.

Elevhälsoarbetet ska vara en integrerad del av skolans uppdrag och finnas med i skolans lärmiljö som helhet samt i personalens arbete med alla elever. Alla som arbetar i skolan har ett gemensamt ansvar för elevernas lärande, hälsa och välbefinnande under skoldagen och för att erbjuda en god lärmiljö. En viktig del är att ha fokus på elevens möte med lärmiljön. I detta ingår att vi skapar oss en förståelse för elevens behov och förutsättningar i skolan.

2.5 Elevhälsoarbetets inriktning

Elevhälsoarbetet i kommunens skolor ska vara hälsofrämjande och förebyggande genom att:

- medverka till att skapa miljöer som främjar lärande, utveckling och hälsa hos varje elev
- personalen i skolan har ett helhetstänkande, där organisation/grupp/individ ingår
- samarbeta med elever, vårdnadshavare och andra funktioner som är till stöd för elevens utveckling
- elevens behov ses i relation till omgivningens bemötande och dennes miljö
- utgå från elevens egna förmågor samt ta hänsyn till elevens tankar och önskemål
- förebygga, tidigt upptäcka och uppmärksamma skolrelaterade problem för att undanröja hinder för varje elevs lärande, utveckling och hälsa

- tidigt uppmärksamma, kartlägga, analysera och sätta in åtgärder för elever som befinner sig i svårigheter och för elever som riskerar att inte nå uppsatta mål eller som befinner sig i annan skolrelaterad problematik
- främja en hälsosam livsstil, goda matvanor, rörelse och en aktiv livsstil

3 Organisation och samverkan

Elevhälsa ska finnas för alla elever i grundskolan och den anpassade grundskolan. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas enligt 2 kap. 25§ skollagen. Rektorn har det övergripande ansvaret för att leda och samordna det pedagogiska arbetet samt arbeta för att utveckla verksamheten och elevhälsoarbetet. Rektorn beslutar även om sin enhets inre organisation. Som ledare ska rektorn säkerställa verksamhetens kvalitet och tydliggöra elevhälsans uppdrag.

3.1 Elevhälsoteamen

Elevhälsan är organiserad på varje skolenhet i Tyresö kommun. Den är en stödfunktion till pedagoger och arbetslag. De ska i nära samarbete samverka kring enskilda elever och grupper i behov av stöd. I elevhälsoteamet ingår, förutom rektor; skolkurator, skolpsykolog, lärare med specialpedagogisk kompetens, skolsköterska och vid behov även skolläkare. Även andra professioner kan ingå såsom till exempel biträdande rektor eller studie- och yrkesvägledare. Respektive profession bidrar med sin kompetens som ett stöd i det pedagogiska arbetet och i den övergripande planeringen av elevhälsans arbete. Strukturen för arbetet sker enligt den lokala arbetsplanen för elevhälsan och elevhälsoarbetet som finns på varje skola.

Elevhälsoteamets uppgift är bland annat att:

- stödja pedagoger/lärare, arbetslag, elever och deras vårdnadshavare
- på främjande-, förebyggande- och åtgärdande nivå bidra med kunskaper och genomföra insatser som stödjer elevers hälsa, lärande och utveckling
- särskilt uppmärksamma de elever som är i behov av riktat stöd och undanröja de hinder för lärande och utveckling som kan förekomma
- bidra till att kartlägga/utreda, analysera, föreslå, genomföra och följa upp elevhälsoinsatser
- vara ett stöd för rektor inför beslut om hur insatser ska utformas

- identifiera utvecklingsarbetet och behovet av kompetensutveckling på organisationsnivå
- ge handledning och konsultation till arbetslag och pedagoger

3.2 Elevhälsoteamets roller och ansvar

Förutom de övergripande arbetsuppgifterna för elevhälsans personal ingår även specifika arbetsuppgifter utifrån respektive kompetensområde. Exempel på dessa följer.

3.2.1 Elevhälsans psykosociala insatser (skolkurator)

Elevhälsans psykosociala arbete omfattar och kan innebära att:

- förebyggande arbete runt psykosocial hälsa
- tillföra psykosocial kompetens som ett stöd i det pedagogiska arbetet och i den övergripande planeringen av elevhälsans arbete
- genomföra stöd-, motivations- och krissamtal
- genomföra utredande och rådgivande samtal relaterade till skolsituationen med enskilda elever och i vissa fall, deras familjer
- ge handledning och konsultation till pedagogisk personal i sociala frågor
- genomföra sociala kartläggningar, utredningar och bedömningar
- samverka med samhällets resurser och myndigheter
- delta i arbetet med utvecklingen av skolans struktur och organisation när det gäller värdegrund och likabehandling

3.2.2 Elevhälsans medicinska insatser (skolsköterska och skolläkare)

Elevhälsans medicinska insats tillför medicinsk- och omvårdnads kunskap på organisatorisk-, grupp- och individuell nivå.

EMI-arbetet ska främst vara förebyggande, hälsofrämjande och stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

- **Hälsobesök:** Alla barn ska enligt skollagen erbjudas minst tre hälsosamtal med hälsokontroller jämt fördelade under skoltiden. I Tyresö grundskola ligger de fördelade i årskurserna 1, (2), 4 och 7: I hälsobesöken ingår att bedöma elevens allmänna hälsotillstånd, med kontroller, enligt ett program, av; tillväxt, rygg, syn, hörsel, utveckling

och inläring. Målet är att tidigt upptäcka riskfaktorer som kan påverka hur eleven mår eller utvecklas och fånga upp elever som har behov av stödinsatser eller hälso- och sjukvård samt särskilt stöd eller andra insatser i skolan. Mellan hälsobesöken görs uppföljningar av s.k. kontrollelever. Elever ska dessutom mellan hälsobesöken erbjudas undersökning av tillväxt, syn och hörsel och andra begränsade hälsoundersökningar vid behov.

- **Vaccinationer** erbjuds enligt Folkhälsomyndighetens nationella vaccinationsprogram och rekommendationer och vaccinationstäckning bevakas.
- **Skolläkaren** bidrar med medicinsk kunskap och bedömning av den fysiska och psykiska hälsan hos enskilda elever och remitterar vid behov vidare till andra sjukvårdsinstanser. Skolläkaren kan också med samtycke bistå med bedömning och underlag till skolan avseende exempelvis mottagande till anpassade grund- och gymnasieskolan, orsaker till beteendeproblematik eller låg skolnärvaro.
- Eleverna kan även uppsöka elevhälsans medicinska insatser för enklare sjukvårdsinsatser.

I EMI's arbete ingår samverkan internt, med andra professioner på skolan och deltagande i EHT som främsta forum, samt externt så som till med exempel hälso- och sjukvård.

3.2.3 Elevhälsans specialpedagogiska insats (specialpedagog och speciallärare)

Den specialpedagogiska insatsens arbete vilar på kompetenserna undervisa, handleda, utreda, kompensera och utveckla genom att bland annat:

- identifiera, analysera och delta i arbetet med att undanröja hinder för och orsaker till svårigheter i miljöer för undervisning och lärande
- bidra med att utveckla och aktivt delta i det förebyggande och stödjande arbetet kring elever i behov av särskilt stöd och extra anpassningar
- ge handledning och konsultation till personal inom skola
- utifrån en helhetssyn kartlägga komplicerade pedagogiska situationer i samarbete med berörd personal
- genomföra pedagogiska utredningar på organisations-, grupp- och individnivå

3.2.4 Elevhälsans psykologiska insatser (skolpsykolog)

Psykologer i elevhälsan arbetar mot att

- omsätta både sin kunskap om psykisk hälsa och ohälsa och sin kunskap om lärande och utveckling
- se till att fokus i arbetet ligger på att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.
- samverka med elevhälsa och rektor i elevhälsoteamet
- systematiskt arbeta i följande steg: kartlägga och analysera elevernas och skolans behov, föreslå och genomföra hälsofrämjande och förebyggande insatser samt utvärdera och utveckla hälsofrämjande och förebyggande insatser
- delta i arbetet med att utveckla skolans lärmiljö
- utforska och kartlägga eventuella hinder för elevers lärande
- genomföra utredningar om intellektuell funktionsnedsättning då eleven fortfarande inte når kunskapsmålen trots att skolan anpassat utifrån enskilt behov samt utvärderat anpassningarna
- erbjuda handledning till enskild personal på skolan, arbetslag eller andra grupper
- i dialog med vårdnadshavare bistå med bedömning och vidarehänvisning när vårdinsatser utanför skolan behövs
- delta i analyser av det systematiska kvalitetsarbetet och utifrån detta föreslå främjande insatser

3.3 Övriga kompetensers roll i elevhälsoarbetet

Samverkan mellan skolans pedagogiska personal och elevhälsoteamet är en förutsättning för att ett förebyggande och hälsofrämjande arbete ska kunna ske och bidra till en god miljö för lärande och utveckling. Arbetslaget i skolan ansvarar tillsammans med rektor och elevhälsans kompetenser för att ge alla elever förutsättningar att nå skolans mål genom elevhälsoarbetet.

3.3.1 Mentor och undervisande personal

Elevhälsoarbete för mentor och annan undervisande personal innebär att:

- ha huvudansvaret för att bevaka elevens kunskapsutveckling och sociala situation i skolan

- fortlöpande informera eleven och vårdnadshavare om elevens utveckling
- mentor genomför utvecklingssamtal
- ansvara för pedagogisk dokumentation av arbetet kring eleven
- ansvara för att elevens syn på sin egen situation klarläggs så långt det är möjligt
- ansvara för att göra extra anpassningar
- anmäla till rektor om det finns risk att eleven inte kommer att nå kunskapskraven eller har andra svårigheter i skolsituationen
- samarbeta med elevens olika lärare
- på uppdrag av rektor utreda elevs behov av stöd i samråd med specialpedagog eller annan berörd personal

3.3.2 Elevassistent

För elevassistent innebär det dagliga arbetet bland annat:

- att arbeta med enskild elev, med flera elever eller som extra resurs i klassrum och mindre grupper i skola och fritidshem
- ge stöd till eleven att finna ro i sina studier och att hitta individuella lösningar för att eleven ska tillgodogöra sig kunskap
- hjälpa elever att träna på vardagliga arbetsuppgifter, vara ett stöd på raster, i omklädningsrum och på utflykter med mera
- samarbeta med elever, vårdnadshavare, skolpersonal och fritidspersonal

3.3.3 Studie- och yrkesvägledare

För studie- och yrkesvägledare kan det dagliga arbetet innebära att:

- vid behov delta i elevhälsoteamsmöten kring enskilda elever
- genomföra individuella motivationssamtal med alla elever i åk 9 inför gymnasieval
- genomföra individuella samtal med de elever som riskerar att bli obehöriga till gymnasiet
- genomföra motiverande samtal med elever, på eget initiativ av elev eller vårdnadshavare, eller i samarbete med mentor och elevhälsa

- vid behov medverka i arbetet med anpassad studiegång, till exempel med planering av praktik
- vara delaktig vid överlämning och uppföljning vid övergångar mellan olika stadier/skolor
- Prao

4 Central elevhälsa

Barn och utbildningsförvaltningen i Tyresö kommun har en delvis centraliserad elevhälsa. Skolsköterskor, skolläkare och skolpsykologer är anställda vid förvaltningen, med en verksamhetschef för respektive område som närmaste chef. Skolsköterskor och skolpsykologer arbetar på en eller flera skolor, skolläkaren på samtliga skolor.

På förvaltningsnivån finns även specialpedagoger, utredare och strateger som via RUC (resurs och utvecklingscenter) stöttar skolorna inom utvecklingsprojekt, prioriterade områden och svåra ärenden.

4.1 Centrala elevhälsans pedagogiska insats

På enheten för pedagogik och närvaro arbetar det två närvarostrateger och två resurssamordnare. Deras uppdrag är att se till att rätten till utbildning tillgodoses, att främja skolnärvaro samt kontrollera att stödet hamnar rätt. Detta säkerhetsställs genom utredning av problematisk skolfrånvaro, genom att säkerställa ansvar för skolplikten, handlägga tilläggsbelopp och verksamhetsstöd, konsultativ handledning för mentorer/lärare vid användandet av arbetsgången vid frånvaro, insatser till skolan för frånvaroärenden, åtgärdande insats för hemmasittare/skolvägrare, rådgivning till rektorer, samverkan med socialtjänsten och regionen samt information till medborgare.

4.2 Återvändarskolan

Återvändarskolan är en kommunal särskild undervisningsgrupp för elever med problematisk skolnärvaro, där arbetar en lärare och socialpedagog. Eleverna har ett upprättat åtgärdsprogram och följer planeringen för deras ordinarie klasser.

4.3 Centrala elevhälsans medicinska insats

Verksamheten leds av en verksamhetschef enligt HSL, Hälso- och sjukvårdslagen, utsedd av vårdgivaren. I enlighet med denna lagstiftning finns ett ledningssystem som säkerställer kvalitet och patientsäkerhet. För ledningsuppgifter finns bland skolsköterskorna en samordnande skolsköterska och skolläkaren har ansvar som MLA; Medicinskt ledningsansvarig skolläkare,

samt för skolpsykologer finns en utsedd PLA, psykolog med ledningsansvar. Skolsköterskor, skolläkare och skolpsykologer är legitimerade yrkesgrupper som arbetar under eget yrkesansvar. För stöd i arbetet finns upprättade rutiner i metodbok. Dokumentation enligt HSL sker i journalsystemet PMO.

Skolpsykologerna tillför övergripande utbildningsinsatser samt riktad handledning vid uppkomna behov. Den centrala elevhälsan arbetar aktivt med samverkan med region och kommun och bidrar på central nivå med medicinskt och psykologiskt perspektiv och kunskap mot samtliga verksamheter.

4.4 Resurs- och utvecklingscentrum RUC

Resurs- och utvecklingscentrum består av fyra specialpedagoger, en tal- och språkpedagog och en IKT-pedagog (Informations- och Kommunikationsteknik).

Deras uppdrag är att stötta förskolor och grundskolan med bland annat, stöd och handledning till pedagoger och arbetslag, kurser, föreläsningar och workshops, nätverk av olika slag, utvecklingsprojekt och andra centrala uppdrag

5 Värdegrundsarbete och likabehandling

Samtliga grundskolor bedriver ett målinriktat arbete för att främja elevernas Likabehandlingsarbetet består av fem delar: *Främja, förebygga, kartlägga, ha rutiner för kränkningssärenden samt utvärdera det förebyggande och främjande arbetet.* I Tyresö kommun arbetar vi likvärdigt och systematiskt kring de fem delarna och har en gemensam struktur och gemensamma mallar som underlättar arbetet för skolledare, lärare och pedagoger.

Det finns även en webbaserad verktygslåda som är tillgänglig för all skolpersonal och som nås via startsidan. Syftet med hemsidan är att den ska fungera som en verktygslåda där rektorer och skolpersonal hittar information om allt som rör verksamheternas likabehandlingsarbete. I verktygslådan finns även konkreta förslag och lektionsupplägg hur skolan kan arbeta med värdegrundsuppdraget och hur man kan arbeta främjande och förebyggande mot kränkande behandling, trakasserier och diskriminering. Genom en gemensam hemsida är det även lättare att skapa likvärdighet för kommunens skolor.

Alla grundskolor har en likabehandlingsgrupp där representant från skolledning, alla årskurser samt fritidshem träffas kontinuerligt. På vissa skolor deltar även elevhälsovården. Ett arbete som sker i likabehandlingsgruppen är att gå igenom och analysera kränkingsanmälningar. Utöver det arbetar olika skolor med olika fokus, det kan t ex handla om planering av åtgärder på

uppkomna problemområden eller vad vi ser för behov av fortbildning i personalgruppen i olika frågor som rör värdegrundsuppdraget.

Två gånger per termin arrangeras nätverksträffar med representanter från varje grundskola (en skolledare, en fritidshemsrepresentant och en representant från likabehandlingsgruppen). Träffarna syftar till att mötas för att tillsammans diskutera hur det systematiska arbetet fungerar på skolorna, utbyta kunskap och erfarenheter, diskutera och finna gemensamma lösningar på uppkomna frågor samt skapa en samsyn kring värdegrundsuppdraget.

6 Närvaro

Alla skolpliktiga barn har en ovillkorlig rätt att få tillgång till utbildning. Det finns reglerat i skollagen och barnkonventionen. Skolplikten medför en närvaroplikt, det vill säga skyldighet att delta i den utbildning som ordnas. Liksom all annan pliktlagstiftning krävs det giltigt skäl för att utebli från undervisningen. Ansvaret för att se till att skolpliktiga barn fullgör sin skolplikt delas mellan vårdnadshavare och kommun. Väl fungerande system för närvaroregistrering och uppföljning finns tillgänglig på respektive skola.

I Tyresö kommuns centrala elevhälsa ingår två närvarostrategier vilka har som uppdrag att ge stöd till skolorna i frånvaroarbetets alla processer. Stödet är konsultativt och handledande för såväl skolledning som övrig skolpersonal och rör frågor som bemötande, struktur, tidig insats, samverkansfrågor, skolans uppdrag etc. Närvarostrategerna handlägger även skolornas frånvaroutredningar.

En gemensam rutin för att främja närvaro samt upptäcka, utreda och åtgärda frånvaro finns för skolorna. Den grundar sig i gällande lagstiftning när det gäller skolplikt och vad som är huvudmannens, skolans respektive vårdnadshavares ansvar. Arbetsgången vid frånvaro är framtagen utifrån erfarenhet och evidens av tillvägagångssätt att komma till rätta med frånvarobeteendets alla stadier. Elever och vårdnadshavare ska få information om de rutiner som finns på skolan.

<https://www.tyreso.se/intranat/startside/organisation/barn-utbildningsforvaltningen/styrdokument-och-riktlinjer-bou/problematisk-skolfranvaro.html>

6.1 Arbete med extra anpassningar och särskilt stöd

En elevs behov ska i första hand mötas inom ramen för den ledning och stimulans för lärande och personlig utveckling som alla elever får. Ibland kan dock en elev vara i behov av mer individriktade stödinsatser. Dessa kan sättas in i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen

eller i form av särskilt stöd. De extra anpassningarna dokumenteras i elevernas individuella utvecklingsplan. Extra anpassningar och särskilt stöd handlar om hur skolan arbetar med att ge eleven rätt förutsättningar. Alla som arbetar i skolan har ett ansvar för att uppmärksamma elever som kan vara i behov av extra anpassningar och särskilt stöd. Synen på elevens behov av stöd ska inte ses som en egenskap hos eleven. Behovet av stöd uppstår i elevens möte med undervisningen och lärmiljön. När skolan har gjort extra anpassningar och dessa inte är tillräckliga ska undervisande lärare anmäla det till rektor. Om det finns särskilda skäl att anta att extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen inte skulle vara tillräckliga ska en anmälan till rektorn göras direkt. Efter anmälan beslutar rektor om en utredning av särskilt stöd ska inledas. Utifrån resultatet avgör rektor om eleven anses vara i behov av särskilt stöd. I dessa fall ska insatserna dokumenteras i ett åtgärdsprogram. Gemensamma blanketter för detta arbete finns på hemsidan.

6.2 Kunskapsuppföljning

Målet med kunskapsuppföljning är att öka måluppfyllelsen. Syftet är att se vilka extra anpassningar som behövs inom ramen för den ordinarie undervisningen och att sätta in dem i god tid. Genom kartläggning och analys av resultaten kan elevhälsoteamet göra tidiga upptäckter av svårigheter vad gäller läs-, skriv- och matematikutveckling hos eleverna. Det innebär även att upptäcka behov på organisations- och gruppnivå.

6.3 Centrala riktlinjer för övergångar inom och mellan stadier och skolor

De centrala riktlinjerna för övergångar inom och mellan skolformer ska säkerställa en väl fungerande övergång för samtliga barn och elever inom skolan och mellan skolor. När en elev byter skola är den skola som eleven lämnar skyldig att lämna över uppgifter om eleven till den nya skolan. Det gäller både när en elev byter skolenhet inom samma skolform och när en elev byter till en skolenhet inom en annan skolform. De uppgifter som ska överlämnas är sådana uppgifter som behövs för att underlätta övergången för eleven. Informationen lämnas till den skola som enligt ett beslut om skolplacering eller antagning ska ta emot eleven. Informationen får inte ligga till grund för urval vid skolplacering eller antagning.

När en elev byter skolform från grundskolan eller anpassade grundskolan till gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan ska elevens nya skola skyndsamt informera skolan som eleven lämnar om att skolan har tagit emot eleven. Det gäller inte om det inte behövs.

Det är elevens behov som ska styra om skolan ska göra en överlämning av uppgifter om eleven. Elevens behov bör också styra vilka uppgifter som

överlämnas till den nya skolenheten. Det innebär att det till exempel inte behövs någon särskild överlämning för många elever som övergår från grundskolan till gymnasieskolans nationella program. När det gäller elever som behöver stöd är det i princip alltid angeläget att skolan lämnar över information. Då blir det lättare för elevens nya skola att sätta in stödåtgärder redan i början av elevens fortsatta utbildning. Det är viktigt att överlämningen utgår från elevens behov och vad som är bäst för eleven.

I skollagen finns det också bestämmelser om överlämning av resultatet av den uppföljning av stöd som ska göras i slutet av förskoleklassen och i slutet av lågstadiet i grundskolan. Det är den lärare som ska ansvara för eleven i nästa årskurs som ska få ta del av resultatet av uppföljningen. Detta gäller även om eleven inte har bytt skola.

Rutiner för överlämning förskoleklass till åk 1

- Resultat från Läsa/skriva/räkna garantin och information om elevernas sociala utveckling lämnas över till mottagande lärare i blivande åk 1 alternativt representant från EHT i maj/juni.
- Ingen blankett för särskild överlämning behövs.

Rutiner för överlämning mellan och inom skolenheter

(åk 3-4, åk 6-7, elev som byter skola)

- Information som överlämnas är bl.a. extra anpassningar, åtgärdsprogram, eventuella diagnoser, särbegåvning, problematisk skolfrånvaro, externa stödinsatser, resultat på NP. Se blanketten ”Särskild överlämning mellan stadier”
- Mottagande skola kallar till möte för särskild överlämning mellan skolenheterna i maj/juni. Minst en representant från varje skola deltar.
- Blanketten ”Särskild överlämning mellan stadier” fylls i av avlämnande skola.
- Blanketten skickas i god tid innan planerat möte till mottagande skola via Säkert meddelande.

Avlämnande skola ansöker om studiehandledning.

6.4 Sekretess och samtycke

Generellt råder principen att känslig information endast delas mellan de personer som behöver känna till den i syfte att eleven ska få det stöd som behövs och försäkra en god hälsa. Elever och familjer har en grundläggande rätt att känna trygghet i att personal verksam inom skolan behandlar personlig information med respekt och på ett ansvarsfullt sätt. Alla som är verksamma i

en kommunal skolverksamhet omfattas av offentlighets- och sekretesslagen. Dess bestämmelser reglerar sekretess och tystnadsplikt mellan myndigheter och mellan självständiga verksamhetsgrenar inom samma myndighet. Varje företrädare måste iaktta sin sekretess samt känna till de möjligheter som finns att utbyta nödvändig information inom ramen för elevhälsoarbetet. Genom att be vårdnadshavare och/eller elev utifrån ålder och mognad om ett samtycke till att uppgifter lämnas ut kan ett samarbete kring eleven ske mellan personal i de olika verksamhetsgrenarna.

För elevhälsans medicinska insats, som omfattar skolläkare och skolsköterska, gäller samma bestämmelser om sekretess som för annan hälso- och sjukvårdspersonal. Det finns normalt också en sekretessgräns gentemot skolans övriga personal. Det innebär att elevhälsans medicinska insats måste göra en sekretessprövning av uppgifter innan de lämnar ut uppgifter till personal inom elevhälsans övriga insatser eller till annan personal i skolan. I praktiken innebär det att sekretess råder mellan verksamhetsgrenarna.

6.5 Anmälningsskyldighet enligt socialtjänstlagen

Oavsett sekretess regleras skolans anmälningsskyldighet till socialtjänsten i socialtjänstlagen. Personal som arbetar inom grundskola och fritidshem är skyldiga att genast anmäla till socialtjänsten om de i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa. Det innebär att man har ett personligt ansvar för att göra en anmälan. Anmälningsskyldigheten kan alltså inte överlåtas till någon annan. Rektor ska alltid informeras i enlighet med skolans rutiner. För skolsköterskan och skolläkaren gäller regler kring sekretess enligt punkt 5.5. Skolans personal ska arbeta för att anmälan till socialtjänsten sker under sådana omständigheter att vårdnadshavare är delaktiga i processen. Undantag från detta gäller dock om man misstänker att en elev blir utsatt för våld i hemmet och/eller övergrepp. Då får anmälaren inte meddela vårdnadshavare, den kontakten tar socialtjänst och polis.

7 Systematiskt kvalitetsarbete

Ett systematiskt kvalitetsarbete bedrivs för att utveckla kompetenser och arbetssätt på kommunens skolor och på Barn- och utbildningsförvaltningen. Syftet med kvalitetsarbetet är att synliggöra, analysera, åtgärda och följa upp. Arbetet ska bedrivas med utgångspunkt i forskning och beprövad erfarenhet. Varje skolenhet analyserar skolans elevhälsoarbete vid terminsskifte och tar fram prioriterade områden för utveckling för det kommande läsåret. Rektor ansvarar för att det systematiska kvalitetsarbetet bedrivs effektivt och följs upp. Medarbetare från central elevhälsa ska inkluderas i arbetet.

8 Slutord

De rutiner för dokumentation och handläggning av enskilda ärenden som beskrivits ovan syftar till att säkerställa att de kommunala skolorna i kommunen uppfyller skollagens krav. Gemensamma rutiner och strukturer är också en förutsättning för det systematiska kvalitetsarbetet. En förhoppning är att elevhälsoplanen kan fungera som en ledstång i elevhälsoarbetet. Förhoppningen är även att den ska ligga till grund för vidareutveckling av samarbetet mellan central och lokal elevhälsa, inom elevhälsoteamen, mellan elevhälsans personal och mellan skolans övriga professioner. Det är viktigt att lärare har möjlighet att få stöd och råd från elevhälsans personal i det dagliga arbetet. Rutiner för när och hur elevhälsan samverkar med den pedagogiska personalen behövs. Dessa rutiner ska framgå i den lokala elevhälsoplanen.

8.1 Lokal elevhälsoplan 2023-2024

Varje kommunal grundskola har en lokal elevhälsoplan som beskriver den egna skolans organisation och rutiner kring arbetet med elevhälsa.